

Отже, відбувається зміна класичних бізнес-моделей, аналогові процеси та операції перетікають в Інтернет, з'являється можливість формувати персональні пропозиції для кожного окремого клієнта. Автоматизація та роботизація мінімізують потреби в людському ресурсі, стрімко підвищуються ефективність і продуктивність праці.

Список використаних джерел:

1. Україна 2030E — країна з розвинутою цифровою економікою. URL:<https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html>
2. Жук В. М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. Київ : ННЦ "ІАЕ". 2018. 408 с
3. Облік і аналітика цифрової економіки. Кафедра обліку та економіко-правового забезпечення агропромислового бізнесу Західноукраїнського національного університету. URL:http://oepz.tneu.edu.ua/?page_id=1504
4. Forbes. The Digital Transformation of Accounting and Finance - Artificial Intelligence, Robots and Chatbots. 2018. URL: <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/06/01/the-digital-transformation-of-accountingand-finance-artificialintelligence-robots-and-chatbots/#463edabe4ad8>.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА: СУТНІСТЬ, ПЕРЕВАГИ ТА ЗАГРОЗИ

Живко З.Б., д.е.н., професор

Львівський державний університет внутрішніх справ

Родченко С.С., к.е.н., доцент

Харківський національний університет міського господарства

імені О.М. Бекетова

Леськів Г.З., к.т.н., доцент

Львівський державний університет внутрішніх справ

Цифрові технології проникають у всі сфери життя людини. Цифровізація сприяє модернізації існуючих галузей економіки та появи абсолютно нових видів діяльності. Тому сьогодні з впевненістю можна говорити про діджиталізацію суспільства.

Діджиталізація зазвичай розглядається як сукупність сучасних інструментів та процесів, що використовуються для вирішення бізнес-проблем та задоволення клієнтів» [1]. С. Бреннен, Д. Крейс характеризують діджиталізацію як прийняття або збільшення використання цифрових і комп'ютерних технологій в організації, галузі, країні тощо, як спосіб перебудови багатьох сфер соціального життя навколо цифрових комунікацій та медіа інфраструктури[2].

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)

Цифровізація є складним процесом, що передбачає здійснення «оцифрування» – процес переходу від аналогової до цифрової форми сигналів; цифровізацію (дигіталізація) – процес оцифрування економічних відносин і процесів за допомогою цифрових технологій, що надають нові можливості для створення вартості і отримання доходів; та цифрову трансформацію – глибоке перетворення бізнес-процесів, компетенцій, бізнес-моделей із метою повного використання можливостей цифрових технологій та їхнього впливу на діяльність підприємств, їхніх клієнтів, стан ринків [3, с.37].

Жулин О.В. зазначає, що «Скоріш за все можливою буде масова децентралізація влади, бо джерелом благ буде не держава. Розвиненими будуть держави, які приймуть нову парадигму розвитку і змінять регуляторний механізм, який має стати гнучким, завдяки інноваційним технологіям, і будуватись на засадах трипартизму, тобто тісній співпраці держави, бізнесу і суспільства. Четверта технологічна революція вплине також на національну і міжнародну безпеку, бо міждержавні конфлікти будуть переважно гібридні, ... межі між війною і миром будуть розмиті. Четверта хвиля змінить не тільки простір у якому живе людина, але і її саму: світогляд, цінності, поведінку, звички, стиль життя, спілкування, споживання, час на роботу і відпочинок, підходи в освіті, критерії успіху і навіть тіло» [4, с. 100].

Позитивні наслідки цифровізації проявляються на різних рівнях – як на рівні окремого громадянина чи підприємства, так і на рівні держави. Серед позитивних «дивідендів» для кожної особи необхідно виокремити такі:

- вільний доступ до інформації та баз даних;
- скорочення витрат часу та коштів на отримання окремих адміністративних послуг;
- розширення доступу до освітніх, інформаційних та інших послуг, які можна отримати в он-лайн режимі;
- можливість працювати дистанційно;
- скорочення витрат на транспорт;
- зниження вартості трансакційних послуг та інше.

Цифрова трансформація проникає і у виробничу сферу, що є причиною для формування абсолютно нових бізнес-моделей. Цифровізація бізнесу дає можливість отримати такі переваги: скорочення витрат на пошук, обробку, систематизацію інформації і, як наслідок, можливість швидко враховувати зміни у ринковому середовищі; скорочення реалізаційних витрат за рахунок організації співпраці споживачів через сайт безпосередньо із виробником; скорочення тривалості бізнес-циклу, поява принципово нових продуктів, можливість врахування індивідуальних побажань споживачів, проведення аналізу поведінки споживачів і можливість спрогнозувати їх потреби та попит на окремі товари в майбутньому.

Позитивні прояви цифровізації можна спостерігати і на державному рівні: акумулювання, обробка, систематизація великих обсягів інформації, переведення

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ГДАТУ](#)

окремих процесів у віртуальний простір, зниження залучення людських ресурсів, поширення роботизації та автоматизації важких технологічних процесів, підвищення продуктивності суспільної праці, підвищення якості життя населення.

Будь-який процес трансформації передбачає відхід від існуючої системи, пов'язаний із її перебудовою чи руйнуванням і тому приховує низку загроз, які, з огляду на поширеність цифрових технологій, проявляються у різних сферах:

- у технологічній сфері до основних загроз відносять залежність від роботи мережі Інтернет, нерозвиненість і, як наслідок, вразливість цифрових технологій, можливість незаконного використання технологій, можливість кібератак, зниження рівня контролю за процесами через їх розподіл між компаніями-користувачами;

- у економічній сфері цифровізація загрожує захопленням ринків «новітніх цифрових продуктів» транснаціональними компаніями, ускладненням бізнес-моделей, відсутністю високо кваліфікованих кадрів, використання «криптовалюти», виникнення дисбалансу оцінки реального стану економіки;

- у політичній сфері поширення цифрових технологій загрожує можливістю втручатися в політичні процеси держави (електронне голосування), впливати формування суспільної думки та поширювати через віртуальні мережі певні настрої, неправдиву інформацію;

- поширення цифрових технологій створює загрози правового характеру, що проявляється у відставанні нормативно-правового регулювання відносно темпів розвитку цифрових технологій, неможливості чітко визначити відповідальність суб'єктів цифрових правовідносин;

- у соціальній сфері діджиталізація загрожує зростанням соціального відчуження людей через втрату робочих місць, підвищенням рівня безробіття, зростанням рівня соціальної напруженості, можливістю використання даних про особу з метою управління нею;

- у моральній сфері надмірне поширення цифрових технологій загрожує можливістю втручання в особисте життя людини, втратою індивідуальності особистості, розвитком так званого «машинного мислення».

Підсумовуючи зазначимо, що поширення цифрових технологій створює чимало перспектив як для розвитку економіки, так і для суспільства в цілому. Водночас, як і будь-який процес трансформації, цифровізація продукує появу нових ризиків та загроз. Задля забезпечення максимального прояву переваг, які несуть цифрові технології для суспільства, і мінімізації загроз необхідно забезпечити збалансований розвиток цифрових технологій.

Список використаних джерел:

1. Boulton C. What is digital transformation? A necessary disruption. 2020. URL: <https://www.cio.com/article/3211428/what-is-digital-transformation-a-necessary-disruption.html>.

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проект фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ТДАТУ](#)

2. Brennen S.J., Kreiss D. Digitalization, The International Encyclopedia of Communication Theory and Philosophy, John Wiley & Sons. 2016. P. 1-11.

3. Цифровізація економіки країни: транснаціональний потенціал: монографія/ за ред. В.П. Вишневецького та С.І. Князева. Київ: Академперіодика, 2020. 188 с.

4. Жулин О.В. Перспективи і загрози соціально-економічного розвитку України в умовах четвертої промислової революції. Економіка та управління на транспорті. 2017. В.4. С. 97-108

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ПРОМИСЛОВОСТІ: ГЛОБАЛЬНИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ АСПЕКТИ

Заніздра М.Ю., к.е.н., с.н.с.

*Інститут економіки промисловості
Національна академія наук України*

Цифровізація та екологізація промисловості є домінуючими та конгруентними глобальними трендами розвитку світової економіки. Здатність відповідати вимогам цих трендів визначає довгострокову національну конкурентоздатність української промисловості.

На поточному етапі становлення глобальна цифрова економіка створює понад 2% загальних викидів парникових газів [1]. Проте, профільні організації – кліматична група ООН, Європейська Комісія, "Глобальна ініціатива щодо соціальної та екологічної відповідальності у сфері електронних комунікацій" та ін. оцінюють потенціал цифрових технологій щодо декарбонізації виробництва досить високо – на 15% від поточного рівня.

Максимальна активність серед країн ОЕСР щодо впровадження «зеленої цифри» спрямована на збільшення ефективності енергоспоживання, запобігання глобальній зміні клімату, утилізації токсичних забруднень, перешкоджання виснаженню неенергетичних ресурсів. Найбільш перспективними сферами для "зеленої" цифровізації визнано: енергетику (потенціал декарбонізації $\approx 22\%$), транспортний сектор ($\approx 21\%$), сільське господарство ($\approx 18\%$) та промислове виробництво ($\approx 14\%$) [2, с. 10]. Прогнозована декарбонізація відбуватиметься за рахунок дематеріалізації, яка супроводжує поширення цифрових технологій зв'язку, обліку та зберігання інформації, а також впровадження: смарт-енергомереж; смарт-будівництва; смарт-логістики; смарт-моторів; тощо.

За підсумками аналізу масштабів впровадження та засобів використання цифрових технологій в промисловому секторі України у 2018-2019 рр. [3], визначено, що:

– найбільш поширеними напрямками використання цифрових технологій є: користування електронною поштою (85,4% підприємств), здійснення банківських

This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі. [Кафедра маркетингу ГДАТУ](#)